

OSTNÍK

Zpravodaj Klubu kaktusářů v Ostravě, z. s.

Číslo 528.
Ročník 53.
Březen 2024

Mammillaria polythele f. *inermis* Mart. - Nov. Act. Nat. Cur. 328, 1832

Z naší činnosti

Dne 5. 2. 2024 proběhla výroční členská schůze, kde byly předneseny zprávy o činnosti Klubu v loňském roce, plán práce na letošní rok, pokladní zpráva, byl zvolen nový výbor Klubu, apod. Usnesení je zveřejněno v tomto čísle Ostníku.

Hlavním programem večera, byla přednáška Ing. Jaromíra Chvastka o loňské cestě po Argentině. Byla to skvělá prezentace a rád jsem se podíval do míst, kde jsem před léty cestoval i já. Vzpomínky se oživily s krásnou krajinou, ale i kaktusami, které zde rostly. Vše doplnily zajímavé historky a nádherné obrázky z cesty, na kterou bych se vypravil hned znovu. Přednášející v tuto dobu oslavil 70 let, takže mu můžeme jen popřát do dalších let jen to nejlepší, hodně cestovatelských a pěstitelských úspěchů. Děkujeme přednášejícím za pěkný večer.

USNESENÍ

výroční členská schůze Klubu kaktusářů v Ostravě z. s.

Výroční členská schůze Klubu kaktusářů v Ostravě konaná dne 5. 2. 2024 schvaluje:

- a) přednesené zprávy o činnosti a hospodaření za uplynulé volební období
- b) plán činnosti a rozpočet spolku na rok 2024
- c) volbu nového výboru Klubu kaktusářů v Ostravě ve složení:

předseda: Jiří Číp,

místopředseda: Jaroslav Vích,

pokladník: Ota Ostravský

distributor tiskovin: Vladimír Skoumal

správce internetových stránek: Pavel Klouda

redaktor zpravodaje Ostník: Lumír Král

výstavní referenti: František Frýdl, Bedřich Lichý

ukládá: a) novému výboru, aby se v roce 2024 řídil dnes schváleným plánem činnosti a dnes schváleným rozpočtem.

b) místopředsedovi spolku Jaroslav Víchovi provést změnový zápis ve spolkovém rejstříku, vedeného KS Ostrava

Výroční členská schůze se zúčastnili členové, podepsaní v Prezenční listině, která je nedílnou součástí tohoto zápisu. Výroční členská schůze, ve smyslu schválených stanov spolku, rozhodla většinou hlasů přítomných členů spolku.

Dne 5. února 2024

Zapsal: Jaroslav Vích

Zápis ověřil: Jiří Číp, Lumír Král

Platba členského a účelových příspěvků na rok 2024:

- časopis Kaktusy	410,-Kč+poštovné
- Ostník	150,-Kč
- členský příspěvek	150,-Kč

Peníze členských a účelových příspěvků můžete posílat na účet: **428354053/0800**

Do zprávy napište své jméno, příjmení a co chcete odebírat.

Co se psalo v Ostníku před 50 lety - 6.

Ostník, číslo 23, strana 17, 1974.

Trochu šprochu o Astrofyttech (dokončení) - Jiří Gibl

Vezmeme-li poměrně narostlou a nacucanou podložku (*Echinopsis*) a naroubujeme na ni semenáček, může se nám stát, že se roub „rozvětví“. Udělá si jednoduše několik hlav, ne však z areol, ale zespodu, z řezné rány. Ve většině případů nová, nebo nové hlavy rostou daleko bujněji než hlava původně naroubovaného semenáče. Tak se může vytvořit dvouhlavé *ornatum*, tříhlavý *asterias* apod.

Echinopsis velký jako vlašský ořech a větší je pro astrofytum podložkou, dá se říci, trvalou. Časem pod rouby úplně zdřevnatí, aniž by při tom ztratil schopnost tvorby kořenů. Stane se tak pro roub novým, daleko odolnějším kořenovým krčkem, než byl krček původní.

Jako podložek užívám raději zakořeněných odnoží nebo znovu zakořeněných odříznutých hlav *echinopsisů*, než semenáčků. Tyto jsou totiž na kořeny (primární) stejně choulostivé, jako jiné kaktusy tvořící špičatý kořenový krček. Jen to někdy zkuste a odřízněte semenáčům *echinopsisu* ty špičaté kořené krčky a nechte pak takto „amputovanou“ horní část rostlinek znovu zakořenit. Porovnejte pak jejich vzrůst s rostlinkami na původních kořenech a uhlídáte rozdíl. Rostliny s původními kořeny a krčky budou při neopatrné záливce zahrnovat stejně ochotně jako třeba semenáče astrofyt. Znovu zakořeněné apikální (vrcholové) zbytky rostlin hnilobě nepodlehnu a porostou daleko bujněji.

U astrofyt se setkáte ještě i s jinými pozoruhodnostmi, jako třeba s vytvářením hlav z bazálních části rostliny ponechané v půdě po odříznutí hlavy. Odřízl jsem jednou z několika asi ročních semenáčků *myriostigem* hlavy a spodní část s kořeny jsem nechal v půdě. Po zaschnutí řezné rány začaly spodní části rostlin tvořit odnože ze středu, tedy z cévních svazků, obvykle dvě i více najednou. Myslím si, že by to šlo i s *ornaty*, *asteriasy* či ostatními druhy tohoto rodu.

Jako substrát pro pěstování všech kaktusů užívám docela obyčejnou, propálenou, červenou haldovinu. Je to tzv. substrát „hladový“, obsahující jen málo volných minerálních živin. Rostliny jsou tak nuceny vytvářet mnohem větší množství kořenů, aby se uživily. U rostliny pěstované v živinami přesyceném substrátu, jsou přítomny jen málo vyvinuté kořínky. Pak stačí drobné přehlédnutí, či přelití, kořeny uhnijí a rostlina uhnije celá.

Po seříznutí vrcholu podnože (hlavy) a naroubování malého semenáčku dochází v rostlině k velkým změnám. Jednak je ochuzena o velkou část asimilační plochy a pak - ztratila hlavu. A bez hlavy nelze žít. U rostlin však bohudík je ta výhoda, že si vytvoří jednu i více hlav nových. Existuje u nich totiž jakási rovnováha mezi podzemními a nadzemními částmi těla. Podzemní část - kořeny, sají z půdy živiny a transportují je to těla rostliny. Zde se pak štěpí na jednodušší sloučeniny a prvky a ukládají se jednak v buňkách, jakožto zásoba pro období sucha, jednak u nich vzniká stavební hmota pro další růst rostliny. Naopak zelené části rostliny tvoří tzv. asimiláty, které putují do kořenů. Když část zelené hmoty (hlavu) odstraníme, jsou kořeny ochuzeny o asimiláty a ubude také místo pro ukládání živin. Malý roub na všechno nestačí, proto si podložka pomáhá dočasně sama. V prvé řadě zredukuje část kořeného systému, pak vytváří odnože.

Traduje se stále názor nesprávný, že odnože na podložce „okrádají“ roub o živiny. Ony ho ale vůbec neokrádají. Kdyby roub stačil živiny zkonsumovat sám a

vrátil při tom kořenům potřebné množství asimilátů, podnož by odnože nevytvářela. Z její strany je to jen pud sebezáchovy a náhradní tvorby nové asimilační tkáně. Kdysi se nám vtoukalo do hlavy, abychom dokonce z podložek oloupávali také areoly a trny, aby se netvořily odnože. To byla grandiózní hloupost. Tím jsme sice zabránili růstu odnoží, ale také jsme při tom, podložku donutili zredukovat daleko větší množství kořenů. Jistě že jednou musíme odnože odloupnout. Já to však dělám vždy až v příštím roce na jaře. *Echinopsis* ztratí přes zimu stejně všechny vláskovité kořínky. Na jaře tvoří nové čekací kořínky i na odnožích a to je doba, kdy je můžeme osamostatnit. Copak jste nepozorovali, že po odlámaní odnoží již na podzim se podložka přes zimu sraštila tak, že již těžko se z toho vzpamatovala? Přišla o velkou část živin a asimilační plochy, kterou pro ni odnože představují.

V nadpisu jsem sliboval, že bude psát o astrofyttech. Psal jsem však spíše o echinopsisech, ale to už patří k věci, neboť ty jsou pro astrofytu nejlepší podložkou trvalou i dočasnou. Teď již na mou duši končím a vyzývám všechny ostatní milovníky astrofytů či jiných rodů kaktusů k následování. Napíše-li každý z nás ročně aspoň tolik co já, Ostník nám svým rozsahem rozhodně nebude stačit!

Jiří Gibl - Ostník 1974

Hybridy astrofytů

Dnes je situace úplně jiná, než před 50. léty. Tvoření hybridů u rodu *Astrophytum* je zcela jiná kapitola. Objevují se nové a nové formy nezvyklých tvarů, zajímavého vložkování apod. Hybridizací se zabývají speciální pěstitelé, kteří se vrhli na dobrý job, jak si udělat mezi pěstiteli dobré jméno. Mnoho pěstitelů stále zůstává u klasiky „echt“ druhů. *Astrophytum* hybridy vytvářejí fascinující a jedinečné rostliny, které spojují různé vlastnosti a vizuální prvky z různých druhů tohoto rodu. *Astrophytum* je rod kaktusů, který zaujímá zvláštní místo v srdci sběratelů kaktusů a milovníků sukulentních rostlin, už od prvních nálezů. Tento rod zahrnuje jen několik druhů, ale stává se obzvláště zajímavým, když jde o hybridy.

ukázka hybridů rodu *Astrophytum*

Astrophytum hybridy vznikají křížením různých druhů tohoto rodu. Tento proces může být proveden přírodní cestou pomocí opylování hmyzem nebo je může provádět člověk v rámci pěstování kaktusů. Při křížení se kombinují geny různých rodičovských rostlin, což vede k vytvoření nové rostliny s jedinečnými vlastnostmi.

Hybridy *Astrophytum* mohou nabývat různých tvarů, velikostí a barev. Některé zachovávají kulatý tvar s charakteristickými skvrnami, zatímco jiné mohou mít odlišné tvary a vzory. Barvy se také mohou lišit od klasických bílých a žlutých odstínů kaktusů *Astrophytum* až po nečekané kombinace a odstíny. *Astrophytum* hybridy jsou oblíbenou volbou mezi sběrateli kaktusů a milovníky sukulentních rostlin. Jejich jedinečný vzhled a proměnlivost je lákavá pro ty, kteří hledají nové a vzrušující přídavky do své sbírky.

Astrophytum hybridy otevírají dveře do fascinujícího světa experimentace a přírodní krásy. Křížením různých druhů vznikají rostliny, které spojují to nejlepší z obou světů. Péče o tyto hybridy může být výzvou, ale pro sběratele kaktusů a milovníky sukulentů je to cesta k objevování jedinečných a neopakovatelných krás kaktusového království.

Péče o *Astrophytum* hybridy vyžaduje podobné podmínky jako péče o přirozené druhy tohoto rodu. Tito kaktusy milují slunné stanoviště a dobře propustnou půdu. Jejich zálivka by měla být střídma, aby nedošlo k hnilobě kořenů. V zimě potřebují odpočinek a menší množství vody. Obrázky jsem nafotil ve sbírce p. Šormy.

Nejsou to jen astrofyta, na kterých se provádí křížení mezi druhy. Už před válkou v třicátých letech se v Německu věnovali křížení echinopsisů, trichocereusů a dalších druhů, aby byly vypěstovány kaktusy s velkými pestrobarevnými květy. Množení barevných druhů se věnují kaktusáři dodnes. Po válce vznikaly barevné

formy v Japonsku. Ještě teď se můžeme setkat s červenými mihanovičemi, ale i jinými druhy. Dnes vládou v hybridizaci kaktusů v Thajsku, Kambodži, ale i v Číně. Kromě astrofyt se přidávají další druhy jako ariokarpusy, gymnokalycia (dnes jsou populární např. pestrobarevné mihanoviče a celý okruh těchto druhů).

Martin Tvrdík navštívil množirny hybrid v Thajsku. Viděli velké hangáry, plné jednoho druhu, ale jen odborník pozná, jestli je mezi nimi nějaká zvláštní odchylka. Vyberou se jen zajímavé hybridy a zbytek se nekompromisně vyhazuje do kompostu. Proto i ceny těchto speciálních druhů jsou vysoké, na naše podmínky až příliš drahé. Koupit jeden hybrid za statisíce našich korun, někdy i přes milion, nebude pro naše kaktusáře asi vhodné. Martin však říkal, že se najdou fanatici, kteří jsou ochotni takovou částku obětovat. Takový ojedinělý exemplář - originál, budou mít jen oni.

Podobné to je i u sukulentů, známé jsou barevně kvetoucí formy *Adenium obesum*. Nyní jsou populární hybridy haworcií, aloí, lithopsů a dalších mesemb. Třeba se také pustíte do experimentování s křížením, tak hodně úspěchů.

KL

Naši jubilanti

Jiří Číp - 70 let

Minulý měsíc oslavil kulaté výročí 70 let, náš nový předseda KKO, pan Jiří Číp. Článek o jeho výročí jsem si nechal až na tento měsíc, kdy se očekávalo, že bude na výroční schůzi zvolen novým předsedou našeho Klubu. I stalo se. Požádal jsem Jirku, aby se našim členům představil, jak slíbil, tak učinil:

Jiří Číp se po zvolení předsedou, vzal telefon a okamžitě začal úřadovat

„Mé začátky pěstování kaktusů se datují od roku 1972, kdy jsem začínal jako klasický okýnkář s mamiláriemi. Radost trvala do roku 1978, kdy jsem se oženil, a přišly děti. Znovu jsem se začal věnovat rostlinkám v roce 2004, s malým venkovním skleníkem ve Vratimově. V roce 2006 jsem se díky Zdeňku Schlesingerovi začal věnovat hlavně rodu *Gymnocalycium*, u kterého jsem zůstal do dnes. V roce 2019 jsem se stal předsedou sekce Gymnofilů. V roce 2015 a 2018 jsem navštívil se specialisty Argentinu, kde jsem si ověřil své znalosti o tomto rodu. Jelikož rostlinek přibývalo a nosit je uskladnit na půdu rodinného domku bylo složité, postavil jsem v roce 2016 vyhřívaný skleník, kde zimu přečkává většina rostlinek. Pro ověření znalostí a předávání zkušeností jsem se stal v roce 2009 členem KKO.“ Jiří Číp

pohled do nového skleníku Jiřího Čípa, kde jsou většinou samé gymna (foto Jiří Číp)

Děkujeme Jirkovi za základní informace o kaktusářských začátcích. Já bych mohl přidat další historky, ale to si nechám na další příležitost. Připomenu jen několik přednášek, které u nás v Klubu přednesl. Určitě si vzpomenete na pestrou paletu obrázků z cest, kde jsme viděli především zástupce rodu *Gymnocalycium*. Jak jinak, když je to vášnivý gymnofil. Teď, když se stal novým předsedou Klubu kaktusářů v Ostravě, čeká ho hodně práce.

Jiří Číp na lokalitě kaktusů v Argentině

V posledních letech byl zdatným pomocníkem při organizování setkání kaktusářů Pobeskydí v Havířově. Teď musíme Jirkovi držet palce, ať mu elán ještě dlouho vydrží. K jeho významnému výročí bychom chtěli popřát všechno nejlepší, a jak se říká, především hodně zdraví, štěstí, pohody, ať mu kaktusky krásně kvetou a dělají mu stále radost a potěšení.

Časopis CACTACEAE etc. skončil (1991 - 2023)

Již v roce 2022 se proslýchalo, že vydavatelé slovenského časopisu CACTACEAE etc. mají v úmyslu ukončit jeho vydávání. Nakonec se rozhodli, že ročník 2022 nebude tím posledním. Bohužel, celospolečenská situace, vyúsťující v řadu nepříznivých faktorů se nezlepšila. Především neustále klesající počet předplatitelů byl tím, co vedlo vydavatele k nezvratnému rozhodnutí ukončit čtvrtým číslem vydávání tohoto oblíbeného periodika.

Připomeňme si ve zkratce historii slovenského časopisu: v 80 letech minulého století, kdy vrcholil kaktusářský boom, kaktusáři neměli svoji vlastní organizace a byly trpěni v rámci zahrádkářského svazu, byly problémy zabezpečit tisk časopisu Kaktusy v potřebném nákladu. Bratislavská organizace nemohla pro všechny své členy zabezpečit celostátní časopis, a tak se bratislavští kaktusáři Julius Matis, Igor

Dráb, Roman Staník Alexander Lux a Alois Balogh rozhodli, že pro uspokojení poptávky po kaktusářském časopisu, začnou vydávat vlastní. A tak začátkem roku 1980 vyšlo, v nákladu 3000 ks, první číslo Kaktusy-Sukulenty. I přes občasné problémy s kvalitou tisku se podařilo vydat 10 ročníků tohoto periodika.

Chaotická léta 1989/1990 přinesla další problémy, které vyústily v nové rozhodnutí vydávat časopis CACTACEAE etc. Vydávání se chopila skupina Igor Dráb, Alexander Lux, Roman Staník, Julius Matis a Milan Zachar. Časem se změnila redakce a postupně klesal náklad časopisu. Do posledních chvil, celých 33 let, vydrželi a káru odpovědnosti táhli Igor Dráb a Roman Staník. V relativně úzkém okruhu autorů přinášel časopis množství hodnotných článků, o nichž si trůfám tvrdit, že jim na aktuálnosti neubere ani neúprosný čas. Situace v kaktusářském světě i v obou našich republikách je diametrálně jiná než před 33 lety. Těžko se hledají prostředky na vydávání kvalitního kaktusářského časopisu, a ještě víc také noví autoři.

Kaktusářům zůstal jediný časopis Kaktusy, který vychází nepřetržitě již 60 let. Měli bychom si uvědomit, že časopis Kaktusy je významným spojovacím prvkem mezi kaktusáři v Česku i na Slovensku. Časopis Kaktusy má i v zahraničí oceňovanou odbornou náplň a dobrou polygrafickou úpravu. To je trvalá hodnota! Předplatitelé jsou pro budoucnost časopisu důležití. Právě proto, v souvislosti se zánikem časopisu CACTACEAE etc., je třeba vidět, že časopis tvoří, jak dobří autoři, tak redaktor i redakční rada a především předplatitelé. Nechci, aby tento článek vyzníval pateticky, ale osud časopisu je v rukách a přízni předplatitelů.

Na závěr si dovoluji jednou provokativní otázku: Kolik myslíte, že ušetříte, když si časopis nepředplatíte? Organizace, které zastavily tisk svých zpravodajů, časopisů aj., v domněnku, že jejich převedením do elektronické podoby vyřeší své problémy, již neexistují. A netrvalo to ani moc dlouho. Podporujme náš společný časopis, tak aby další generace zájemců o kaktusy a sukulenty, měla z čeho čerpat a v čem pokračovat.

Jaroslav Vích, předseda SČSPKS, z. s.

Obrázky našich členů

***Mammillaria polythele* Mart. - Nov. Act. Nat. Cur. 328, 1832.**

Obrázek na titulní straně pořídil Lumír Král. Rostlina má stonek vzpřímený, až 60 cm vysoký, 5 - 15 cm v průměru, má válcovitý tvar; někdy leží na zemi. Pokožka je modrozelená. Radiální trny dlouhé až 25 mm směřující nahoru a dolů, v mladém věku jsou pouze 2, později se počet radiálních trnů zvyšuje na 3 - 8. Mají různou barvu: od světle po tmavě hnědou, někdy červenohnědou. Neexistují žádné centrální trny. Květ je růžový nebo růzovofialový, velký do 10 mm. Plody jsou červené, kyjovité. Semena jsou tmavě hnědá. Roste v mexických státech Hidalgo, Guanajuato, Querétaro. Existují 3 poddruhy:

Mammillaria polythele subsp. *polythele*. Stonek o průměru 8 - 10 cm. Neexistují žádné centrální trny. Radiální 3 - 4. Forma *inermis* je zcela bez trnů. Roste v Hidalgo, Guanajuato, Querétaro.

Mammillaria polythele subsp. *durispina*. Stonek má průměr 5 - 6 cm, radiální trny se rozbíhají v paprscích, až 15 mm dlouhé v množství 6 - 8. Roste v Guanajuato, Querétaro.

Mammillaria polythele subsp. *obconella*. Stonek do průměru 15 cm. Radiální trny nejsou stejné, křížové asi 4, roste pouze ve stavu Hidalgo.

Synonyma:

Mammillaria tetracantha Pfeiffer 1837

Mammillaria obconella Scheidweiler 1839

Mammillaria kewensis Salm-Dyck 1850

Mammillaria hidalgensis JA Purpus 1907

Mammillaria durispina Boedeker 1928

Neomammillaria hoffmanniana Tiegel 1934

Mammillaria hoffmanniana (Tiegel) Bravo 1937

Mammillaria ingens Backeberg 1942

Mammillaria kelleriana Schmoll ex R. T. Craig 1945

Mammillaria neophaeacantha Fritz Schwarz ex Backeberg 1949

Mammillaria subdurispina Backeberg 1949

Mammillaria xochipilli Reppenhagen 1987

Mammillaria polythele subsp. *obconella* (Scheidweiler 1839) D. R. Hunt 1997

Mammillaria polythele subsp. *durispina* (Boedeker 1928) D. R. Hunt 1997

***Echinocereus coccineus* Engelm. - in Wislizenus: Tour North Mexico, 93, 1848.**

Na zadní straně jsou zobrazeny echinocereusy, které nafotil Karel Janík. *Echinocereus coccineus* je velmi odolný kaktus sloupovitého vzrůstu. V přírodě se běžně vyskytuje v jihozápadních státech USA a v severním Mexiku až do nadmořské výšky 2800 m. Vytváří trsnatá seskupení o průměru až 1 m. Vyznačuje se hustým větvením a jasně červenými, široce rozvitými květy. Stonek dosahuje vrůstu až 40 cm a 5 cm v průměru. Roste v poušti, na suchých trávnících a v křovinách, na skalnatých svazích, při okrajích horských lesů, v nadmořské výšce od 150 až do 2700 (-3000) m. Kvete od března do června, květy zůstávají otevřeny i v noci a jsou opylovány kolibříky. Kaktus se sloupkovitým habitem, bohatě větvený, často seskupený do trsů. Stonek je přímý, cylindrický, 5 - 40 × 4 - 15 cm, žebra v počtu 5 - 14 jsou lehce zvlněná, areoly 10 - 20 (-42) mm od sebe, s 1 -16 (-22) trny, které jsou rovné, šedivě bílé, hnědé žlutavé, načervenalé nebo černé, boční 3 - 40 (-49) mm dlouhé, střední 5 - 10, 80 mm dlouhé, v příčném řezu okrouhlé. Květy jsou jednopohlavní, 25 - 80 (-90) × 15 - 70 mm, trubka je 12 - 40 mm dlouhá, vnitřní okvětní lístky jsou jasně červené, méně často oranžovočervené, obvykle 14 - 40 × 5 - 16 mm, vnitřní tyčinky jsou delší než vnější tyčinky, prašníky jsou růžové nebo purpurové (jen vzácně žluté). Plod je zelenavý nebo nažloutlý, 20 - 40 (-72) mm dlouhý. Druh je značně variabilní, rozdíly se projevují v hustotě otrnění i velikosti stonku. V areálu se rozlišuje celá řada specifických taxonů, jejich klasifikace je dosti komplikovaná.

***Echinocereus viridiflorus* Engelm. - in Wislizenus: Tour North Mexico, 91, 1848.**

Opět obrázek od Karla Janíka, známý mrazuvzdorný druh *Echinocereus viridiflorus*. Je rozšířený v amerických státech Jižní Dakota, Wyoming, Colorado, Kansas, Nové Mexiko, Oklahoma a Texas a také v sousedních mexických státech Coahuila a Chihuahua. Pro značný areál výskytu je i variabilita druhu velká.

Stonek 3 - 30 cm vysoký, 1 - 9 cm široký s 6 - 18 žebry. Rostlina roste většinou jednotlivě, ale může se vyskytovat i v trsech. Z areol vyrůstají trny, které mohou být červené, žluté, bílé, purpurové nebo dvoubarevné, někdy s tmavšími špičkami a jsou až 2,5 cm dlouhé. 8 - 24 okrajové trny mohou být až 1,8 cm dlouhé. Květ je až 3 cm velká a má okvětní lístky v odstínech nažloutlé, nahnědlé, nazelenalé nebo občas červené, s tmavšími načervenalými středními pruhy. Květy jsou obvykle dokořán otevřené, trychtýřovitého tvaru a zelené až žlutozelené. Mají délku 2,5 - 3 cm. Plody jsou kulovité, zelené a silně trnité.

Druh je příbuzný s *E. chloranthus* (Engelm.) Haage a *E. rusanthus* Weniger. Tyto druhy sdílejí malá semena, bazální nektarální tkáň a květy, které jsou žluté/hnědé a mají délku menší než 4 cm. Taxonomie v rámci druhu je rozmanitá, autoři rozpoznají několik variet či forem, které jsou někdy považovány za samostatné druhy.

Rozdělení do poddruhů:

Echinocereus viridiflorus var. *canus* A.M.Powell & Weedin - W. Texas

Echinocereus viridiflorus subsp. *chloranthus* (Engelm.) N. P. Taylor - SE, z Arizony do W. Texas a Mexiko (Chivava).

Echinocereus viridiflorus subsp. *correllii* (L. D. Benson) W. Blum & Mich. Lange - SW. Texas

Echinocereus viridiflorus subsp. *cylindricus* (Engelm.) N. P. Taylor - CS. z Nového Mexika do W. Texas a Mexika (Coahuila)

Echinocereus viridiflorus subsp. *davisii* (Houghton) N. P. Taylor - SW. Texas

Echinocereus viridiflorus var. *neocapillus* (Weniger) A. D. Zimmerman - W. Texas

Echinocereus viridiflorus subsp. *viridiflorus* - SW. Jižní Dakota do N. Texasu a Mexika (Coahuila)

Nové molekulární důkazy naznačují, že *E. viridiflorus* subsp. *cylindricus* by měl být rozpoznán jako odlišný druh, protože má odlišnou morfologii a jiný počet molekulárních autapomorfii než *E. viridiflorus*. Další poddruh, *davisii* (je někdy nazývaný jako samostatný druh *Echinocereus davisii*). Tento taxon je velmi malý, nedosahuje výšky více než 3 cm. Zmenšuje se, když je málo vody, stahuje se pod zem, někdy zanechává jen některé trny vyčnívající ven.

Setkání přátel mrazuvzdorných kaktusů 2024

Jako každý rok, tak i letos koncem února (23 - 25. 2. 2024) proběhlo setkání přátel mrazuvzdorných kaktusů v Horních Počaplech. První účastníci se sjížděli už v pátek odpoledne, aby si podiskutovali se svými, stejně postiženými pěstiteli. Ubytování a strava byla zajištěna ve sportovním areálu v Horních Počaplech, které zajistil pan Honza Müller. Už v pátek byla celá hospůdky na hřišti plná a někteří si neměli ani kde sednou. Večerní diskuze se protáhla hodně po půlnoci. V sobotu po snídani jsme se přesunuli asi 5 km do nedaleké vesničky Dolní Beřkovic, kde v restauraci Na Knížecí, proběhly přednášky a prodej rostlin.

8. Setkání přátel mrazuvzdorných kaktusů
Z Kanady až do Patagonie
 kaktusy z Texasu, Patagonie, Kanady, a Californie

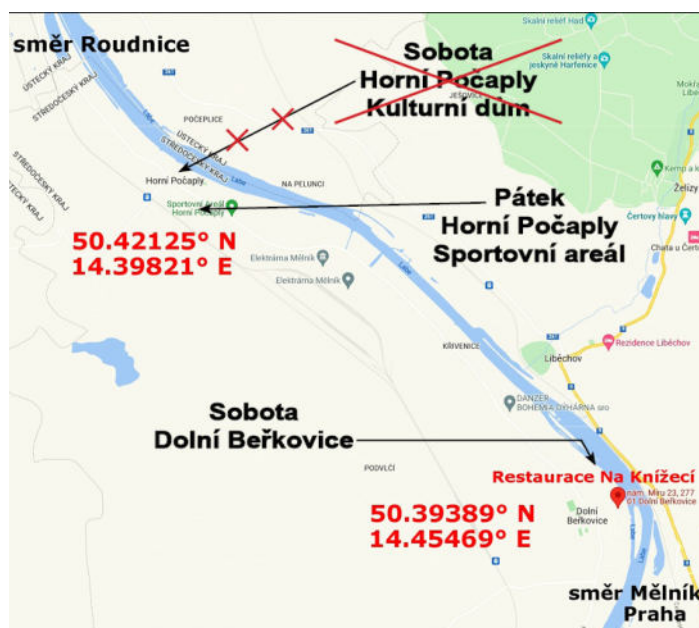
Sobota 24. února – Sál Na Knížecí - Dolní Beřkovice

Od 9.00 Prodej vstupenek
 Burza kaktusů - v salonku v přízemí (průběžně celý den)

10.00 - 10.45 - Málo známý Texas, **H. Müller**
 10.45 - 11.15 - Přestávka
 11.15 - 11.30 - Kaktusy z Kanady, **H. Hadrava**
 11.30 - 12.10 - Kaktusový kvíz o ceny, **H. Hadrava**
 12.10 - 13.10 - Přestávka na oběd
 13.10 - 13.30 - Vyhodnocení kvízu, **H. Hadrava**
 13.30 - 14.00 - Nahorké půdě Big Bendu, **S. Matějka**
 14.00 - 14.15 - Přestávka
 14.15 - 15.00 - Kalifornské kaktusy **Milan Douděra**
 15.10 - 16:00 - Nové Patagonské druhy, **Vít Zavadil**
 od 17.00 - Večerní posezení v Horních Počaplech

Neděle 25. února – restaurace ve sportareálu

9.30 - 11.00 - Promítání účastníků - (přineste své fotky)
 pár fotek z cest, pěstební zařízení, pěstitelské techniky

V pátek večer proběhlo sčítání nejpočetnější kaktusářské delegace, bohužel letos jsme nevyhráli, neboť účastníci z Plzně nás předběhli o tři členy. My byli druzí. Ale vyhráli jsme první místo za nevdálenější Klub, za účast jsme obdrželi tradičně lístečky na pivo zdarma. V úvodu sobotního dne informoval Honza Müller všechny, že na setkání přijelo 135 účastníků, přednáškový sál byl plný. Celá akce byla perfektně zorganizována a zaslouží si velkou pochvalu. Děkujeme organizátorům za skvěle prožitý víkend s kamarády. Tak za rok znovu.

V říši bodláků - část 7.

aneb vzpomínky na moje začátky kaktusaření

Závěr

To už však začíná nová doba mého kaktusaření. Do Klubu kaktusářů v Ostravě jsem začal docházet v době největšího rozmachu kaktusářství na Ostravsku. Tady jsem také získával mnoho rostlin, které se vždy před schůzí prodávaly. Ve stejné době začal v Ostravě vycházet informátor pod názvem Ostník, který se stal záhy oblíbený po celé republice. Byl to jediný zpravodaj, který vycházel pravidelně každý měsíc (mimo prázdnin) - jiné časopisy tehdy vycházely s několikaměsíčním zpožděním. Ostník přinášel aktuální informace o kaktusářských akcích, ale i mnoho zajímavých překladů ze zahraničních časopisů a pěstitelských článků s kaktusářskou tematikou od našich autorů.

V roce 1982 jsem byl zvolen do výboru klubu v Ostravě a zastával funkci knihovníka. Později v roce 1984 jsem byl povýšen do funkce jednatele, kdy jsem se staral o dobrý chod naší kaktusářské organizace, včetně zajišťování přednášek apod.

MUDr. Vladimír Plesník, Lumír Král, Walter Sýkora na výstavě kaktusů

Nakonec v roce 1985, za mé neúčasti na výborové schůzi z důvodů nemoci, jsem dostal za úkol vydávat již zmiňovaný zpravodaj Ostník. Od té doby jako šéfredaktor píši, sháním další články, nové autory ap., prakticky celou dobu až do dnešní doby.

K 40. výročí Klubu kaktusářů v Ostravě, se uskutečnilo první setkání kaktusářů pod názvem Pobeskydí 1994. Sehnal jsem několik nadšených přátel z našeho, později i z frýdeckého Klubu, tím jsme vzali na sebe spoustu starostí s organizací symposia. Původně jsem chtěl uspořádat symposium k našemu výročí jen jednou. Nakonec se všechno zvrhlo a setkání se konalo každý rok. Letos to bude 30 let.

V roce 1995 jsem byl na výborové schůzi zvolen předsedou Klubu kaktusářů v Ostravě. Na Valné hromadě roku 1996 ve Dvoře Králové nad Labem byl zvolen do výboru SČSPKS.

můj nový skleník v zahrádkářské kolonii v Martinově 1995

Jak jsem uvedl už dříve, nastala jiná, nová doba. Uplynulo spoustu vody, přibylo pár let, prostě je čas odejít do kaktusářského důchodu. Kytičky však zůstanou, je třeba mít z něčeho radost a potěšení. „Staříky“ by mělo nahradit mládí, které přinese novou motivaci a elán do další klubové činnosti.

100 let Velké Ostravy

Ostrava je statutární a univerzitní město v Moravskoslezském kraji, poblíž hranice s Polskem. Nachází se na soutoku řek Odry, Opavy, Ostravice a Lučiny. Ostrava je počtem obyvatel i rozlohou třetí největší město v Česku. Žije zde zhruba 300 tisíc obyvatel. V celé ostravské aglomeraci, tvořené kromě Ostravy obcemi Bohumín, Doubrava, Havířov, Karviná, Orlová, Petřvald a Rychvald, pak žije

téměř 600 tisíc obyvatel a je tedy po pražské aglomeraci druhou největší v republice. Širší metropolitní oblast pak představuje asi 1,1 milionu obyvatel.

První zmínka o Slezské Ostravě pochází z roku 1229, kdy je zmiňována jako osada, zatímco Moravská Ostrava je zmiňována v roce 1267 a mluví se o ni jako o městečku. Počet obyvatel se během let pohyboval kolem 5000 - 6000 obyvatel. V roce 1763 bylo ve slezské části Ostravy objeveno bohaté ložisko kvalitního černého uhlí, což předznamenalo výraznou proměnu města. V roce 1828 založil majitel panství, olomoucký arcibiskup Rudolf Jan, hutě nazvané po něm Rudolfovy. Později tyto hutě přešly do majetku rodiny Rothschildů a získaly název Vítkovice. Staly se jádrem rozsáhlého průmyslového rozmachu města. Po druhé světové válce, došlo k největšímu stavebnímu rozmachu v obytné výstavbě. Velká Ostrava se zformovala v období průmyslové revoluce, kdy se v regionu začaly rozvíjet těžba uhlí, hutnictví a další průmyslové odvětví. První doly a hutě byly zřizovány v blízkosti Ostravy, což vedlo k rychlé urbanizaci a přílivu pracovní síly. Město se stalo důležitým centrem těžkého průmyslu.

Vznik Velké Ostravy nebyl nikterak jednoduchý proces a předcházela mu řada kroků, řešeno bylo množství problémů. Nakonec Ministerstvo vnitra rozhodlo jen o sloučení sedmi moravských obcí - Moravské Ostravy, Hrabůvky, Mariánských Hor, Nové Vsi, Přívozu, Vítkovic a Zábřehu, s platností od 1. ledna 1924. Velká Ostrava tedy konečně vznikla, podstatně menší, než se předpokládalo, přesto však počet obyvatel překročil sto tisíc. V dalších letech se počet obyvatel Ostravy dále zvyšoval a přidaly se nové čtvrti. V letošním roce vzpomínáme 100 let od vzniku tzv. Velké Ostravy.

Prakticky ve stejném roce, vznikla v Ostravě pobočka pražského Spolku kaktusářů. Je to o půl roku dříve, než byl založen brněnský spolek Astrophytum. Letos by to bylo 100 let. První zpráva se nachází v Kaktusářských Listech 1932, str. 12 v Jednatelské zprávě pro řádnou jubilejní valnou hromadu za rok 1931, ve které jsou shrnuty všechny podstatné události a usnesení prvních deseti let existence spolku (Josef Janda, jednatel píše:)

Na výborové schůzi dne 28. března 1924 jest spolek na podnět p. redaktora Zindlera účasten na založení odbočky v Moravské Ostravě. Odbočka tato však neměla dlouhého trvání.

výřez - Kaktusářské listy 1932, str. 12.

Druhý pramen o kaktusářské pobočce v Ostravě je novější, Kaktusy 2001/3, str. 76 od pana Stejskala v článku: Z historie spolků - "Dne 18. 3. 1924 je ustavena pobočka pražského SPK v Ostravě a podle Fričových údajů dosáhl počet členů během toho roku kolem osmdesáti".

Značný zájem o pěstování kaktusů ve dvacátých letech na Ostravsku, měla celonárodní zahradnická výstava v Opavě v roce 1922. Zde vystavoval svou sbírku opavský zahradník Franz Kukol, který si nechal v tuto dobu dovést z Mexika dva vagony kaktusů. Byla to největší sbírka kaktusů na Moravě. K této příležitosti vyšel katalog vystavovatelů, a Franz Kukol je zde uveden.

Více si můžete přečíst v chystané nové knize o historii kaktusářství v Ostravě a okolí, která by měla být pokřtěna na Pobeskydí 2024 v Sudoparku Klokočov. Zde by měla být tato kniha nabídnuta se slevou pro účastníky Pobeskydí. Při této příležitosti zde proběhnou slavnostní oslavy všech těchto výročí s atraktivním programem po celý poslední víkend v červnu. Přijďte se podívat do hor. KL

Informace

- schůzka 8. 4. 2024 - POZOR ZMĚNA TERMÍNU (1. dubna jsou Velikonoce)
- **Filip Vavrečka**: pěstitelské téma (výsevy, roubování, postřiky apod.)
- schůzka 6. 5. 2024 - **Petr Antálek**:
- schůzka 3. 6. 2024 - **Jan Novák**:

- **23. 3. 2024** - proběhne tradiční **pražské sympozium**, od 9,00 do 17,00 hodin, ve Velkém sále, e-mail: pavelka@palkowitschia.cz
- **3. - 5. 5. 2024** - **Ustroň** - jarní setkání polských kaktusářů

- 24. - 26. 5. 2024 zájezd na Plzeňsko
- 5. 6. - 7. 6. 2024 výstava
- 28. 6. - 30. 6. 2024 Pobeskydí

- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním obrázků a přednáškou se konají **každé první pondělí v měsíci** (mimo letních prázdnin) v 17. hodin, ve **Stanici přírodovědců v Ostravě-Porubě** (Čkalovova ulice, u zimního stadionu). Přijďte mezi nás.

- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě, zasílejte na adresu předsedy, Číp Jiří, e-mail: jiri.cip@mobal.cz
- Aktualizované informace najdete na internetových stránkách Klubu: www.pavko.cz/kko
- Informace na naše www stránky zasílejte administrátorovi na e-mail: klouda@iol.cz
- Osobní stránky Lumíra Krále, kde najdete také aktualizované informace o činnosti našeho kaktusářského Klubu: www.lumirkral.webnode.cz

Pobeskydí 2024

Už jen 4 necelé měsíce a máme zde oslavy našich výročí na Pobeskydí 2024. Připravujeme zajímavý program, abychom se všichni dobře pobavili uprostřed beskydských lesů. Akce proběhne v Sudoparku-Drevená dedina, Klokočov poslední víkend v červnu 28. - 30. 6. 2024. Ubytování v dřevěných chalupách, argentinské speciality, prodej rostlin, přednášky, křtění nové knihy o historii kaktusářství v Ostravě a okolí, posezení u ohně už pátek a další zajímavosti. Všichni jsou zváni.

Informace a objednání noclehů na Pobeskydí 2024:

Email na Pobeskydí 2024: kaktusyvpobeskydi@gmail.com

Adresy autorů:

Číp Jiří, e-mail: jiri.cip@mobal.cz

Gibl Jiří +

Král Lumír, e-mail: lumir.kral@seznam.cz

Ing. Vích Jaroslav, e-mail: jaroslav.vich@gmail.com

OBSAH – BŘEZEN 2024

Z naší činnosti	34	Obrázky našich členů	41
Usnesení	34	Setkání přátel mrazuvzd. kaktusů	43
Co se psalo v Ostníku před 50 lety - 6.	35	V říši bodláků - část 7.	44
Hybridy astrofyt	36	100 let Velké Ostravy	45
Naši jubilanti (Jiří Číp)	38	Informace	47
Časopis CACTACEAE etc. skončil	40		

OSTNÍK

zpravodaj pro potřeby členů Klubu

Tisk: Grafické a Tiskové studio L+L s.r.o., Ostrava

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, z. s., IČ 024 17 235, 747 68 Kyjovice 170, březen 2024

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 605058070.

Objednávky, distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bajera 6038/5, 708 00 O.-Poruba, mobil: 724137021

Echinocereus coccineus, Sucre, (foto Karel Janik)

Echinocereus viridiflorus silně 059 (foto Karel Janik)